

Berlin, 27. aprila Komunistične tolpe na severozapadnem Balkanu so v enem dnevu zopet izgubile 496 padlih, 51 ujetnikov, 3 topove, 12 strojnic in nad tisoč pušk. Poleg tega je prebežalo 112 tujcev. Ti prebežniki so poveljni severno-bosanski muhamedanci, ki so jih tolevalji prisilno mobilizirali in vrgli v boj proti nemškim in hrvaškim legionarjem na posebno ogroženih mestih. Tako so na lastni koži občutili komunistično sovražnost do Tolpe.

Nauk Dolenjske

V požarih, potokih krvi, nepopolnem trpljenju in mukah se je naša krotka Dolenjska oveslila in krenila na edino možno rešilno pot, na pot odločne samoobrambe proti uničevalnemu komunističnemu besu. Zdalj, ko je najhujše za nami in stoji dolenski prebivalstvo strnjeno v taboru slovenskega domobranstva, se marsikdo sprašuje, kaj je bilo treba teh strahot in vsega tega gorja ter kako je vendar moglo priti do take podivjanosti, ko je spodbetka vse tako lepo kazalo.

Marsikdo si tudi obuja spomine, kako se je stvar začela, kako se je izrodila in kako je zagazila popolnoma v protijudske in protislovenske vode. Poleti in jeseni leta 1941 so se na Dolenjskem podedeli začeli pojavljati majhne skupine, ki so imele polna usta lepih besedi o svobodi, o borbi proti okupatorju in o boljši bodočnosti, ki jo zasluži naša pridna ljudstva. Ljudje so z nezaupanjem gledali in poslušali te klateže, ki niso imeli nikakršnega pojma o življenju našega delovnega ljudstva in po vsej priliki niso bili niti delavci niti kmetje. Še večje je postajalo nezaupanje, ko je ljudstvo videlo, da so se tujim prisilcem pridružili domači delomrzneži, ljudje, ki so bili na slabem glasu in od katerih ni mogel nihče pričakovati, da bi se hoteli žrtvovati za ljudstvo.

Polagoma so se ti prisilci ojačili z nadaljnjim krševanjem in tujim dotokom ter se prenehali biti krotki in ponižni prosilci. Začeli so nastopati vedno bolj oblastno, začeli so »revizirati«, po malem tu in tam prisilno mobilizirati, ter povzročati nemire in nerode. Namerno so s tem izvajali protikupe savaške vojske, saj so se znali sami pravočasno umakniti in poskrili, tako da je trpelo le domače prebivalstvo. V strahu in zmedbi pa se je v takih primerih vedno našlo nekaj ljudi, ki so iskali rešitve v gozdovih, a so tam prišli pod oblast komunističnih tolovajev ter morali potem z njimi čez dno in strn.

Leta 1942 pa so ljudje opazili, kako prijateljsko občujejo badojčevci z voditelji OF. Novomeški general Cerutti je supornikom spravljal v roke cele pošiljke obleke, obutve, živil in vojaških potrebščin, kajti badojčevcem je bilo od tega, da dokažejo, kako so potrebni na Dolenjskem, da ne bi jim bilo treba iti na vzhodno fronto. Navidezno so začeli tolovaji napadati razne postojanke savaške vojske, toda tako, da so bile izgube na obeh straneh smešno majhne.

Tem huje pa je za vsak tak napad plačalo prebivalstvo dotičnega kraja. Stotine ljudi je tako po Dolenjskem in Notranjskem izgubilo življenje, na tisoče jih je moralo v ječe, na desetisoče v internacijo. Komunisti, ki so imeli takrat že vso OF popolnoma v svojih rokah, so govorili, da »žrtve morajo biti, istočasno pa so bolj in bolj kazali svojo komunistično barvo in začeli postopno priznavati, da jim ne gre za osvoboditev naroda, temveč za komunistično revolucijo, pri kateri je potem vseeno, ali še kaj Slovence ostane ali ne.

Vzporedno s tem razvojem se je stopnjevala borba komunistov proti vsem onim Slovincem, o katerih so se bali, da bi ovrnili njihove revolucionarne načrte ali se jim celo zoperstavljali. Brezobzirno so pobijali ljudi po deželi in v Ljubljani, neoporečne sloven-

ske može in žene, pa tudi cele rodline. Razkrinkali so se na ta način vedno bolj in ljudstvo se je še bolj odločno začelo odvracati od njih. Sprejeli so tudi ljudje v Ljubljani in drugih krajih, ki niso neposredno trpeli pod komunistično strahovlado, in so zato podpirali OF ali vsaj z njo simpatizirali. Dokončno razkrinkanje komunistične protinarodne politike pa je prinesel lanski september; ko so po zloumu badojčevske vojske dotedanji navidezni sovražniki postali debeli prijatelji in so badojčevi vstopali v komunistične oborožene čete ter se z njimi skupno borili proti Slovincem.

Ko so ljudje začeli spregledovati peklensko komunistično igrano in ko so videli, da je samo ljudstvo žrtev tega izdajalskega početja, se je »sama po sebi rodila misel samoobrambe. Možeje in fantje po vaseh, katere so ogrožala komunistična krčela z izropanjem in s prisiljenimi mobilizacijami, so se združili v vaške straže, da bi se tako čim bolj zaščitili pred komunističnimi tolovaji. OF je proglasila te vaške straže za izdajalce in za »bela garda« ter na ta način nehoti sama potrdila, da tvorijo njene čete »rdečo gardo«, da se torej bore le za komunizem.

Vsa obrekovanja in vsa slepenja pa niso mogla več zapeljati dolenskega kmeta. Spoznal je, da je njegova rešitev edino v samoobrambi, in ko je nastopilo slovensko domobranstvo, se ga je ljudstvo oklenilo z vso silo. Prisilni mobiliziranci so začeli uhajati izpod tolovajske jarma in tvorijo danes najzanesljivejšo jedro domobrantskih čet. Dolenjski kmet je sedaj trdna podlaga domobranstva, te naše redne vojske, ker si hoče ohraniti vsaj še to, kar je ostalo od divjanja komunistov. Lahko ugotovimo da je Dolenjska ozdravljena, čeprav je plačala to svoje izkustvo zelo drago, z milijardami uničenega premoženja in z desetisoci živih slovenskih grobov. Komunistem in njihovi OF so na Dolenjskem poleg izpodmaknjenosti tla za vedno.

Po badojčevskem izdajstvu se je kuga komunističnega tolovajstva razširila na Kras in na Primorsk. Dežela je šla isto pot, kakor jo je bila prehodila Dolenjska: pot umora, ropanja, izdajstva in sodelovanja pripadnikov vseh mogočih narodov pod komunističnim praporom. Komunizem je tudi na Primorskem postopal tako, kakor se je bil nečul v španski državljanski vojni. Toda tudi na Primorskem je bolezen v glavnem že prestana in se s hitrimi koraki bliža ozdravitvi. Ljudje so videli tesno sodelovanje slovenskih komunistov z italijanskimi in se odvracajo od te nepošteno družine. Bolj in bolj spoznavajo odrešeno poslanstvo domobrantske misli in tudi tu bo OF kmalu dosegla.

Komunisti poskušajo svojo sredo tudi v drugih sosednjih pokrajinah, kjer ljudje doslej še niso spoznali in na lastni koži občutili teh lažnivih »osvoboditeljev«. Usoda Dolenjske naj bi bila vsem ljudem dober nauk, bila naj bi jim svarilo, kam jih bo privedlo, če bodo nasledili lažni komunistični agitacije, in obenem bodilo, kako se lahko najhitreje rešijo te nesreče in si prihranijo enake žrtve, kakršne je morala utrpeti Dolenjska.

Strah pred resnico

Prisilni mobiliziranci so v resnici ujetniki — Velike izgube komunistov — Neznosno življenje v gozdovih

Včeraj smo poročali o velikem razočaranju gorenjskih fantov, katere so komunisti privedli na Dolenjsko. Deloma s silo, deloma z zvijačo in lažjo so jih izvažili z njihovih domov k sebi med »gošarje«. Najprej so jim obetali, da bodo ostali blizu domačih krajev in tam počakali konca vojne, ki bo itak že čez par tednov. Ko pa so jih imeli enkrat v rokah, so jim natvezili, da morajo iti »samo zaradi izveščanja« nekaj časa na »osvobodeno ozemlje« na Dolenjskem, kjer se bodo lahko mirno vežbali v orožju in živeli kakor v raju.

Fantje so jim, čeprav omahovaje, še verjeli in šli z njimi. Na Dolenjskem pa so se jim hitro začele odpirati oči, ko so videli, kako razdejano so komunisti prinesli onim krajem, v katere so prišli, in kako jih ljudstvo zaradi tega mrzi. Spoznali so tudi, da je res, kar so sicer slišali že prej, a niso mogli verjeti, namreč, da je ves »osvobodilni boj« samo komunistična stvar in da ne gre za nikake narodne koristi, temveč le za izvedbo komunistične revolucije. Te pa si noben zaveden kmet fant ne želi in je še manj pripravljen se za njo boriti.

Zato so tudi gorenjski prisilni mobiliziranci, ko so videli, da so prevarani in izdani, začeli misliti le na to, kako bi utekli in se vrnili domov. Tega seveda se komunisti najbolj boje, saj po krajih izven Ljubljanske pokrajine še vedno slepijo ljudi z onimi lažnimi narodnimi gesli, s katerimi so pred dvema letoma begali in zapeljavali ljudi v Ljubljani ter po Dolenjskem in Notranjskem. Da bi jim docela onemogočili povratek na domove, kjer bi lahko ljudem povedali resnico, so komunisti po svoji stari navadi odvedli tudi gorenjske mobilizirance daleč od njihovih domov in nato še z Dolenjskega dalje na jug, proti hrvaškim gozdovom.

To pošiljanje prisilnih mobilizirancev čim dalje proč od domačih krajev je najbolj dokaz slave vstojne komunističnih kolovodij. Za vsako ceno hočejo prisilnim mobilizirancem onemogočiti, da bi se rešili. Ne boje se tega samo zato, ker štejejo pripadnikov njihovih oboroženih krdečev za itak vedno bolj kopni, tako da že danes ne morejo več nadomeščati izgub, katere jim dan za dnevom povzročajo domobrantski in nemški vojaški oddelki. V enaki ali še večji meri se, kakor že omenjeno.

Boji s tolovajskimi tolpami

Berlin, 26. apr. V Bosni so nemške in zavezniške čete v zadnjih dneh napadle predvsem osrbovalna in rezervna oporišča komunističnih tolp. Nekaj nemško-hrvaških oddelkov je iztrgal boljševikom veliko municijsko skladišče s kakimi 340.000 naboji za puške, 2100 ročnih granatami, več zabojih protitankovske municije in pomembnim količinami razstreliv. Štirih nadaljnjih municijskih skladišč so eksplozirali v vaseh, ki so jih na begu zažgali tolovaji.

Komunisti priznavajo svojo katastrofo v Javorovici na Gorjancih

Glasilo novomeških domobrancev objavlja zanimiv dokument, ki je bil najden v zaplenjenem komunističnem arhivu. Gre za dopis gorjanskega »okrajnega komiteta« komunistične partije »oblastnemu komitetu« o znanem katastrofalnem porazu tolovajev v Javorovici nad Gorjanci. Dopis nosi naslov »Izredno poročilo« in datum 20. marca t. l. Glas se med drugim:

»Radi vsakodnevnega patroliranja sovražnika po vseh vaseh našega okraja je politično delo zelo oteženo. Prav tako je naša vojska utrpela hud udarec. Dne 16. III. se je sovražnikom posrečilo prithotapiti se v okolico Javorovice, kjer se je nahajal bataljon Cankarjeve brigade in vaški obkolili, naker se je razvila borba. Doznali smo, da je bila po grešni štaba bataljona, ker ni pravočasno in pravilno osigural položaje bataljona. Vse patrle so bile poslone prezno, tako da je sovražnik na lahek način obkolil vas z vseh strani. Pr štabu bataljona sta se nahajala ob napadu tudi namestnik komandanta brigade in načelnik štaba brigade. Izgube na naši strani so velike, kakor smo doznali dosleda; preko sto tovaršev. Naši politični delavci in kurirji, šest po številu, so se rešili. Morala prebivalstva v našem okraju je zaradi te nesreče zelo padla in te politično delo zelo oteženo.

Gospodarstvo

Zapora židovskih trgovin v Budimpešti

Madžarski trgovinski minister je pred dnevi na mah odredil zaporo vseh židovskih trgovin v Budimpešti. Ta nenadni ukrep je imel presenetljiv uspeh. Že odredba, po kateri morajo židje nositi na obleki židovsko zvezdo, ki na začudenje budimpeštanskega prebivalstva pokazala, kako veliko je število židov v madžarskem glavnem mestu. Še bolj očtno je to prišlo do izraza ob zapori židovskih trgovin. Prebivalstvo je šele sedaj spoznalo, da je mnogo ulic, kjer so bile prav vse trgovine v židovskih rokah. V slovti Waltzerjevi ulici je po zatvoritvi židovskih trgovin ostalo odprtih le pet trgovin. Tudi na Rakoczyjevi cesti se lahko prestejejo še odprte trgovine na prstih obeh rok. Prav v centru mesta je bilo največ židovskih trgovin.

Trgovinski minister Kunder je v zvezi z zaporo židovskih trgovin izjavil, da je s tem napravil konec židovskim mahinacijam na blagovnem trgu. Ugotovljeno je bilo, da so židje kupili blago in ga odtegovali potrošnji, kar je škodovalo državi in obrambni in vsemu gospodarstvu. Po ugotovitvi blagovnih zaloz zaprtih židovskih trgovin, ki so zaplenjene, bo to blago po izjavi ministra dano na razpolago madžarskim trgovcem. Zaprte židovske trgovine bodo lahko prevzeli madžarski trgovci, ki imajo potrebne strokovne izkušnje.

V zvezi z zaporo trgovin poudarja budimpeštanski list »Magyar Szó«, da je v Budimpešti še preko 100 židovskih tiskarn, ki nadalje obratujejo. Te tiskarne dajejo židom možnost, da vsak čas nadaljujejo podzemeljsko rovarjenje, saj lahko v teh tiskarnah ne glede na cenzurne predpise tiskajo letake. Pričakovati je, da bo v kratkem tudi tako delovanje židov onemogočeno.

Angloameriški valutni sporazum

Kakor smo že kratko poročali, je angleški zakladni minister sir John Anderson v angleški spodnji zbornici sporočil, da je prišlo do prvega rezultata dolgotrajnih valutnih pogajanj med britskimi in severnoameriškim finančnimi eksperti in da bo vsebina sporazuma istočasno objavljena v Londonu in Washingtonu. Ob koncu preteklega tedna je prišlo do objave nekaterih podrobnosti. K temu valutnemu načrtu, čigar avtor je židovski finančni minister Morgenthau, poroča »Völkischer Beobachter« naslednje podrobnosti.

Pogajanja za ta svetovni valutni načrt so trajala leto dni in je v zadnjih šestih mesecih po osnovah Morgenthaua pri sestavljanju načrta sodelovalo okrog 100 strokovnjakov iz 30 držav. Iz izjav v obeh angleških zbornicah je razvidno, da se je Velika Britanija sprijaznila z odločitvijo kontrole vseh valut od strani Zedinjenih držav. Tako bi židje iz Wall Streeta v primeru zavezniške zmage vsem narodnim prednostovalci obseg njihovega gospodarskega udejstvovanja in njihove oskrbe z dobrinami. Merilo za to udejstvovanje bi bilo podano zolj z dobroimetjem pri predvideni mednarodni valutni banki, ki bi sama imela v rokah dostop k najvažnejšim surovinam in živilom.

Predviden je svetovni valutni fond v višini 8 milijard dolarjev, ki bi se pri poznejšem vstopu drugih držav povečal na 10 milijard. Delež Zedinjenih držav pri tem fondu bi znašal 25 do 27,5 milijarde dolarjev, delež Anglije 1,25 milijarde in delež Sovjetske zveze 1 milijardo dolarjev. Predvideno je da bi vsaka država del svojega deleža vplačala v zlatu. Na ta način bi lahko Zedinjene države koristno umorile del svojih zlatih rezerv, ki znašajo sedaj 21 milijard dolarjev. Iz tega fonda bi vsaka država dobivala devize le v omejenem obsegu.

Narod, ki je lahko še tako delaven in priden, ne bi mogel potemtakem nikoli doseči večji delež v svetovni izmenjavi dobrin kakor

Igrala bi za šunko, mast, salamo...

(ali sonet o Knjižni tomboli.)

Dva meseca že beremo reklamno, da Knjižna bo se tombola vršila. Izbravce naših del bo delila; med njimi so izbrali: Ilko — damo.

Premnog je kupil srečko eno samo. Ljubljanka je rada odvrnila: »Še nikdar nisem tombole dobila; igrala bi za šunko, mast, salamo...«

Je skoro že pred durmi SEDMI maj, ta dan, zvečer, bo žrebanje pričelo; doma boš gledal, če zadeli si kaj, —

ne bo na javnem trgu ljudstvo vrelo, ko v dobrih časih je popoldne celo... a knjig veseli bo vsak, še — otroci!

Kundmachungen der Ernährungsanstalt

Zuteilung von Handarbeiterzulagekarten (RD) in der Stadt Laibach

Für alle Personen, die Handarbeiterzulagekarten (Langarbeiter) beziehen, müssen die Arbeitsgeber in der Zeit vom 1. bis einschließlich 6. Mai 1. J. Anmeldungen vorlegen. Diese erfolgen auf einem halben Bogen Kanzeipapier in Zwieschrift und haben folgende Daten zu beinhalten:

Anschrift des Unternehmens, das den Arbeiter anmeldet, Vor- und Zuname des Arbeiters, Name des Vaters, Geburtsdaten (Tag, Jahr und Monat), der Name des Familienoberhauptes des Wohnunggebers, genaue Beschreibung der vom Arbeiter durchzuführenden Arbeit, die Zahl der wöchentlichen Werkstunden und die Unterschrift des Arbeitsgebers. Arbeitsgeber, die mehrere Arbeiter beschäftigen, haben diese in einem Verzeichnis anzumelden. Bei Tagelöhnern und Tagelöhnerinnen ist auch die von ihnen zu bestellende Fläche anzugeben.

Die richtig ausgefüllten Anmeldungen haben die Arbeitsgeber beim Städtischen Versorgungsamt im Batapalast vorzulegen.

Personen, die in der festgesetzten Frist die Anmeldungen nicht eingereicht haben, bekommen für den Monat Juni keine Zulagekarten RD.

Vor allem werden Hausgehilfinen, Hausmeister und -meisterinnen in Häusern mit weniger als 10 Parteien, Bedienerinnen mit weniger als 36 Wochenwerkstunden, Köche und Köchinnen, Gartenbesteller zu eigenem Nutzen, Techniker, Magaziniere, Aquistäre, Inkassanten, Handelsgehilfen und Torwarte ohne Nachtdienst aufmerksam gemacht, keine Anmeldung vorzulegen, da ihnen nach der bestehenden Verordnung keine Zulagekarten zukommen.

Obvestila »Prevoda«

Prijave za dodatne nakaznice ročnih delavcev v Ljubljani

glede prejemanja dodatnih nakaznic za ročne delavce RD) v mestu Ljubljani. Za vse osebe, ki prejemajo dodatne nakaznice za ročne delavce RD, bodo morali delodajalci v času od 1. do vključno 6. maja t. l. vložiti nove prijave. Te prijave morajo biti spisane na pol pole papirja pisarniške oblike v dvojniki in morajo vsebovati naslednje podatke: naslov podjetja, ki delavca prijavlja, ime in priimek delavca, očetovo ime, rojstne podatke (dan, leto in mesec), ime družinskega glavarja, pri katerem stanuje, stanovanje delavca, točen opis dela, ki ga delavec opravlja, število tedenskih delovnih ur in podpis delodajalca. Delodajalci, ki zaposlujejo več delavcev, jih morajo prijaviti na enem seznamu. Pri dninarjih in dninaricah je treba navesti tudi površino polja, ki ga obdelujejo.

Prijave, spisane z zahtevanimi podatki, bodo delodajalci vlagali na Mestnem preiskovalnem uradu v palači Bate, I. nadstropje.

Osebe, ki prijav v določenem roku ne bodo vložile, ne bodo prejele dodatnih nakaznic RD za mesec junij t. l. Opozorjamo predvsem služkinje, hišnike in hišnice v hišah z manj kot 10 strankami, postrežnice z manj kot 36 delovnimi urami tedensko kuharje in kuharice, obdelovalce vrtov za lastno gospodarstvo, tehnične, skladiščne, akvizitorje, inkasante, trg. pomočnike in vratarje brez nočnih služb, da naj ne vlagajo prijave, ker jim v smislu izdanih predpisov dodatne nakaznice ne pripadajo.

Odrezi živilskih in tobačnih nakaznic

Mestni preiskovalni urad bo odrezke nakaznic vseh racionaliziranih živil in tobačnih za mesec april prevzemal v sobi št. 8 v II. nadstropju Mestnega doma, tako da pridejo med uradnimi urami od 8. do 10. popoldne in od 15. do 17. ure tudi popoldne (razen soboto popoldne) na vrsto prodajalci po naslednjem redu:

Peki z začetnicami A do J dne 2. maja, z začetnicami K do Pi dne 3. maja in peki z začetnicami Pl do Z dne 4. maja.

Trafikanti z začetnicami A do Km dne 5. maja, z začetnicami Ko do Pi dne 6. maja in trafikanti z začetnicami Pl do Z dne 8. maja.

Trgovci z začetnicami A do Be pridejo na vrsto 9. maja, z začetnicami Bl do F dne 10. maja, z začetnicami G do I dne 11. maja, z začetnicami J do Ka dne 12. maja, z začetnicami Ke do Ko dne 13. maja, z začetnicami Kr do Lo dne 15. maja, z začetnicami Lu do Ma dne 16. maja trgovci z začetnicami Me do konca te črke pa pridejo na vrsto 17. maja. Nadalje pridejo na vrsto trgovci z začetnicami N do Pe dne 22. maja, z začetnicami Pi do Ra dne 23. maja, z začetnicami Ro do Se dne 24. maja, z začetnicami Sk do U dne 25. maja in naposled trgovci z začetnicami V do Z dne 26. maja.

Nabavljalna zadruga drž. železničarjev bo oddala svoje odrezke dne 27. maja.

Po gostinskih obratih nabrane aprilске odrezke bo mestni preiskovalni urad prevzemal v sobi št. 9 v II. nadstropju Mestnega doma tako, da pridejo na vrsto 2. maja obrati z začetnico A, 3. maja z začetnico B, 4. maja z začetnicami C in D, 5. maja obrati z začetnimi zlogi Da do De, 6. maja z začetnimi zlogi Do do konca te črke, 8. maja z začetnicami E in F, 9. maja z začetnico G, 10. maja z začetnico H, 11. maja z začetnicami I in J, 12. maja z začetnimi zlogi K do Km, 13. maja z začetnim zlogom Kon do konca te črke, 15. maja z začetnico L, 16. maja z začetnico M, 17. maja z začetnicami N in O, 22. maja z začetnico P, 23. maja z začetnico R, 24. maja z začetnico S, 25. maja z začetnico Š, 26. maja z začetnicami T, U in V ter naposled 27. maja gostinski obrati z začetnicami Z in Z.

Vsi odrezki morajo biti zgornji s stampiljo trgovca ali gostilničarja. Vsi naj se natanko ravna po tem razporedu, obenem jim pa priporočamo, naj ta razpored izrežejo in shranijo, da ne bo zmede in nepotrebnih potov.

Držite se navodil službujočega organa! S tem, da si ga prevaril, ko te je napotil v zaklonišče, pa si mu za hrbotom usel, nisi škodoval njemu, pač pa se lahko zgodi, da sebi.

